

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ФОРМ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ТА КОНТРОЛЮ ЗА НАРКОТИКАМИ

**ПТУХІНА Олена Валеріївна - аспірант відділу організації освітньо-наукової
підготовки Харківського національного університету внутрішніх справ**

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7507-2023>

УДК 342.9: 615

DOI 10.32782/NP.2023.3.12

Наголошено, що визначення сутності форм діяльності Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, здійснення характеристики їх окремих різновидів дозволить не тільки встановити особливості зовнішнього прояву реалізації владних повноважень цим органом державної влади, а й з'ясувати найбільш «слабкі» місця такої діяльності, сформувані можливі варіанти їх «посилення» й у цілому вдосконалити окремі аспекти державної політики у сфері контролю якості та безпеки лікарських засобів та обігу наркотичних засобів. Здійснено аналіз семантико-етимологічного і юридичного трактування терміна «форма». Встановлено, що форми діяльності Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками вказують на декілька аспектів: на її суб'єктивне сприйняття, тобто на її зовнішнє вираження; на сферу суспільних відносин, у межах якої застосовується відповідна форма; на напрям і спосіб реалізації такої діяльності; на коло суб'єктів суспільних відносин, що виникають і знаходять свій розвиток у межах реалізації відповідної форми; на обсяг владних повноважень, що можуть бути реалізовані Державною службою України з лікарських засобів та контролю за наркотиками в межах відповідної форми її діяльності. Запропоновано під формами діяльності Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками розуміти закріплені у положеннях національного законодавства зовнішній прояв діяльності Державної служби

України з лікарських засобів та контролю за наркотиками та її посадових осіб, спрямований на реалізацію державної політики у сферах контролю якості та безпеки лікарських засобів, медичних виробів, а також обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів. Виокремлено дві групи форм діяльності Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками залежно від наслідків, які спричиняє їх реалізація. До першої належать ті, що мають юридично значимі наслідки або ж правові форми діяльності Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, а до другої віднесено організаційні, тобто такі, що не мають своїм наслідком настання юридично значимих результатів, мають допоміжний характер і, як правило, передують застосуванню правових форм.

Ключові слова: Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, форма, правова форма, неправова форма, організаційна форма, поняття, види.

Постановка проблеми

Діяльність Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками (далі – Держлікслужба) щодо реалізації державної політики у визначених законодавством напрямках передбачає необхідність реалізації значного обсягу владних повноважень, практичний, так би мовити, зовнішній прояв яких буде відображений у формах такої діяльності. Визначення сутності та різновидів форм діяльності Держ-

лікслужби складно переоцінити, адже, як цілком слушно зауважують науковці, це дає змогу з'ясувати наявні недоліки в структурі відповідної державної політики та можливих способах її впровадження в практичне життя [1, с. 115–116]. Більше того, підкреслює В.С. Стефанюк, практичне значення форм діяльності суб'єкта відповідних суспільних відносин полягає в тому, що за допомогою їх використання в практиці здійснюються їх повноваження, створюється та забезпечується порядок управління, права й свободи громадян, законність здійснення певних процедур, гласність та врахування суспільної думки [2, с. 91]. Також, підкреслює Г.О. Горбова, саме завдяки формам відповідної діяльності забезпечується дисципліна і підтримується законність, додержується встановлений порядок управління, здійснюється захист конституційних прав, свобод та інтересів людини й громадянина» [3, с. 113]. З огляду на що визначення сутності форм діяльності Держлікслужби та здійснення характеристики їх окремих різновидів дозволить не тільки встановити особливості зовнішнього прояву реалізації владних повноважень цим органом державної влади, а й з'ясувати найбільш «слабкі» місця такої діяльності, а, отже, сформулювати можливі варіанти їх «посилення» й у цілому вдосконалити окремі аспекти державної політики у сфері контролю якості та безпеки лікарських засобів та обігу наркотичних засобів.

Аналіз публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми

Фармацевтична діяльність в Україні взагалі й окремі її складові елементи, як-от діяльність Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, зокрема, – часто обиралися вченими в якості предмету наукових досліджень. Наприклад, указану проблематику висвітлювали у своїх наукових напрацюваннях О.М. Бандурка, С.В. Васильєв, Н.В. Волк, А.А. Котвіцька, А.С. Немченко, В.Ф. Москаленко, Г.Л. Панфілова, О.П. Світличний, Н.П. Ярош та інші. Але питання про поняття та види форм діяльності Державної служби України

з лікарських засобів та контролю за наркотиками окреслено поверхнево або ж узагалі залишено поза увагою.

Метою статті є визначення поняття та виокремлення видів форм діяльності Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, а також надання їх характеристики.

Виклад основного матеріалу

Єдиного сприйняття сутності категорії «форма» на сьогодні немає, що обумовлено як неоднозначністю розуміння її сенсу серед науковців, так і відсутністю визначення цього поняття в положеннях чинного національного законодавства. Як цілком слушно із цього приводу зауважує О.М. Музичук, таке положення справ призводить до того, що ця категорія починає ототожнювати в більшій мірі з методами, напрямками, заходами, способами, засобами діяльності суб'єктів відповідних суспільних відносин [4, с. 388–389]. Таке положення справ викликає необхідність проведення хоча б стислого аналізу щодо розуміння сутності цієї категорії, що буде взято за основу в аспекті формування розуміння сутності форм діяльності Держлікслужби.

Так, етимологічний аналіз категорії «форма» свідчить про те, що вона починає вживатися ще в латинській мові як «*forma*», що на українською мовою в буквальному сенсі може бути перекладено в значенні: вигляд, зовнішність, устрій, різновид тощо [5, с. 294]. При цьому слід відзначити, що й у сучасній українській мові слово «форма» використовується в дещо схожому значенні, про що свідчить його семантичний аналіз. Зокрема, автори великого тлумачного словника сучасної української мови слово «форма» тлумачать у наступних значеннях: спосіб існування змісту, його внутрішня структура, організація та зовнішній вираз; обриси, контури, зовнішні межі предмета, що визначають його зовнішній вигляд; пристрій шаблон, за допомогою якого чому-небудь надають певних обрисів, якогось вигляду; зовнішній вияв якого-небудь явища, пов'язаний з його сутністю, змістом; тип,

будова, спосіб організації чого-небудь [6, с. 1543].

У філософії сутність досліджуваної категорії розкривають, оперуючи такою категорією, як «зміст». Наприклад, на думку В.Л. Петрушенка, «формою» може бути позначено: спосіб упорядкування змісту, його організація та функціонування; просторово-геометричні параметри будь-яких матеріальних утворень; те, що може розглядатись відокремлено від матерії, субстрату як їх визначеність [7, с. 231].

Через зміст відповідної діяльності сутність категорії «форма» розкривають і на сторінках фахової юридичної літератури. Так, наприклад, учені-адміністративісти зауважують на тому, що будь-який зміст повинний мати визначену форму, тобто своє зовнішнє вираження. При цьому під формою діяльності сприймається той або інший спосіб зовнішнього вираження її змісту. Іншими словами, форма діяльності суб'єкта відповідних суспільних відносин може бути представлена як її зовнішній прояв, спосіб вираження її змісту в конкретних умовах [8, с. 306-307]. Дещо схоже розуміння щодо сутності форм діяльності суб'єкта відповідних суспільних відносин наводять автори підручника «Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні», на думку яких під ними слід розуміти зовнішнє вираження однорідних дій, процедур, які здійснюють органи публічної влади, їх структурні підрозділи, а також посадові й службові особи під час реалізації функцій і компетенції в правових і організаційних рамках [9, с. 47]. У цілому погоджуючись з наведеними вище позиціями, зазначимо, що їх загальним недоліком, на нашу думку, є те, що їх автори оминають увагою таку важливу їх ознаку, як нормативно-правове закріплення форм відповідної діяльності.

Зокрема, як слідує з аналізу ст. 19 Конституції України від 28 червня 1996 року, органи державної влади й органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, у межах повноважень та в спосіб, що передбачені Конституцією та законами України [10].- А тому й зовнішній вираз діяльності відповідного органу державної влади, у тому чис-

лі Держлікслужби, має спиратися на приписи чинного національного законодавства, має бути обумовлений ними. При цьому більш глибокому розумінню сутності форм досліджуваної діяльності має сприяти встановлення окремих з їх різновидів.

Як свідчить аналіз фахової літератури, найбільш розповсюдженим є підхід, відповідно до якого форми діяльності суб'єкта відповідних суспільних відносин поділяють на правові та неправові. Наприклад, автори підручника «Адміністративне право України» взагалі зазначають, що саме правові та неправові форми діяльності суб'єктів публічної адміністрації є основними формами, незважаючи на можливості їх поділу з урахуванням інших підстав для класифікації [11, с. 137]. При цьому при визначенні форми як правової або відповідно неправової до уваги не береться наведене нами вище зауваження щодо необхідності закріплення форми діяльності суб'єкта відповідних суспільних відносин у нормативно-правових приписах. Мова йде про наслідки реалізації відповідної форми, де правова буде мати юридично значимі наслідки, а неправова – відповідно не буде.

Так, у літературі під правовими формами діяльності розуміють діяльність, пов'язану із здійсненням юридично значущих дій у чітко визначеному законом порядку. Правові форми, наголошують О.Н. Ярмиш і В.О. Серьогін, можуть бути представлені як однорідна діяльність, яка пов'язана з прийняттям правових актів і тягне за собою юридично значимі наслідки [12, с. 41]. У свою чергу, під неправовими формами діяльності науковці розуміють повсякденні та різноманітні прояви діяльності уповноважених суб'єктів, що позбавлені юридичної оболонки та наслідків. Такі форми не мають зв'язку з реалізацією розпорядчих повноважень органів та їх посадових осіб і не призводять до встановлення юридичних норм, виникнення, зміни або ж припинення відповідних правовідносин [13, с. 29]. Також вважаємо за доречне в цьому контексті навести позицію П.О. Кормічного, на думку якого, неправові форми діяльності є правовими в контексті того, що вони впливають (організуюються, забезпечуються,

здійснюються) з чинного законодавства, однак не є суто юридичною діяльністю, тому не є правовими за своїм сутнісним змістом [14, с. 200]. На нашу думку, вказані позиції заслуговують на увагу, однак позначення того, що відповідні форми є «неправовими», з огляду на розуміння їх сутності є не зовсім вдалим підходом.

Зокрема, цілком слушною з цього виводу здається позиція О.В. Домбровської, яка зауважує, що прихильники поділу форм на правові та неправові обґрунтовують свою думку тим, що правові форми тягнуть юридичні наслідки (створюють чи вносять зміни в правовий режим, породжують, змінюють чи припиняють конкретні правовідносини), а неправові – відповідно не тягнуть. Цей поділ має певний сенс, але термінологічно він невдалий. Доцільніше було б називати їх такими, що тягнуть юридичні наслідки, та такі, що таких наслідків не тягнуть [15, с. 160]. Також слід підтримати думку щодо того, що класифікація форм відповідної діяльності на правові та неправові виглядає не зовсім коректною з точки зору семантики, оскільки в правовій державі владні органи повинні здійснювати свою діяльність тільки на основі права, у межах закону [9, с. 47]. Нам більше імпонують позиції тих науковців, які форми діяльності суб'єкта відповідних суспільних відносин, залежно від юридичного значення наслідків, що мають місце в результаті їх реалізації, поділяють на правові й організаційні. У такому разі реалізація правових форм діяльності Держлікслужби буде мати юридично значимі наслідки, тобто сприяти виникненню, зміні або ж припиненню певних суспільних відносин, тоді як організаційні таких результатів мати не будуть.

Так, говорячи про правові форми діяльності Держлікслужби, слід зазначити, що серед них науковці традиційно називають видання нормативних та індивідуальних актів управління (адміністративних актів), укладання адміністративних договорів, а також здійснення інших юридично значимих дій [16, с. 144]. Окремі з науковців видання органом влади нормативно-правових актів називають нормотворчою формою їх діяльності. Зокрема, як зауважує О.В. Іванов, нормотворча форма діяльності органу вла-

ди полягає у виданні актів, що активують, змінюють і припиняють дію норм індивідуального, оперативного-розпорядчого, рекомендаційного, роз'яснювального, інформаційного характеру у відповідній сфері суспільних відносин. При цьому, підкреслює вчений, нормотворча форма управлінської діяльності прямо пов'язана із правозастосуванням, позаяк остання є послідовним етапом нормотворчості [17, с. 167–168]. Така позиція, на нашу думку, не зовсім є правильною, оскільки в результаті нормотворчої діяльності мають виникати нові норми права, тобто закріплені нові або видозмінені чинні правила поведінки суб'єктів відповідних суспільних відносин.

У цьому контексті більш слушною здається позиція О.В. Майстренко, відповідно до якої нормотворча діяльність – це один з найважливіших видів суспільної діяльності, її принциповою відмінністю й особливістю є те, що вона має характер механізму реалізації (задає правила та створює відповідні умови) стосовно інших видів діяльності. При цьому, підкреслює науковець, кожна держава встановлює в суспільних відносинах певний порядок, який за допомогою законодавства формулює в правових нормах, забезпечує його й охороняє [18, с. 74]. З огляду на що слід відмітити, що Держлікслужба відповідно до приписів чинного національного законодавства не наділена повноваженнями щодо прийняття нормативно-правових актів. Зокрема, відповідно до ч. 1 ст. 23 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17 березня 2011 року центральний орган виконавчої влади в межах своїх повноважень, на основі і на виконання Конституції та законів України, актів Президента України та постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України та наказів міністерств видає накази організаційно-розпорядчого характеру, організовує та контролює їх виконання [19]. Такі ж самі приписи, тільки щодо Держлікслужби, наведені в п. 9 Положення «Про Державну службу України з лікарських засобів та контролю за наркотиками», затвердженого постановою

Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 647 [20].

Із чого слідує, що в якості провідної правової форми діяльності Держлікслужби слід розглядати видання організаційно-розпорядчих актів. Яскравим прикладом реалізації цієї форми діяльності Держлікслужби є видання наказу «Питання надання Держлікслужбою адміністративних послуг в умовах воєнного стану» від 22 березня 2022 року № 299 [21]. При цьому, у такому випадку мову слід вести про видання організаційно-розпорядчих актів із загальних питань діяльності Держлікслужби. Разом із тим організаційно-розпорядчі акти Держлікслужби можуть мати й персоналізованого, тобто індивідуальний характер.

Так, що стосується прийняття Держлікслужбою індивідуальних адміністративних актів, то тут мова може йти як про питання внутрішньої, так і зовнішньої діяльності. Зокрема, у межах внутрішньої діяльності можуть прийматися рішення, що стосуються здійснення функції з кадрового забезпечення діяльності Держлікслужби, як-то призначення особи на посаду, її переміщення та звільнення з посади. Зовнішні форми діяльності Держлікслужби щодо прийняття індивідуальних адміністративних актів можуть знаходити свій прояв у багатьох напрямках. Зокрема, мова може йти про прийняття адміністративних актів у межах здійснення провадження в справах про адміністративні правопорушення. Так, наприклад, відповідно до ст. 244-8 Кодексу України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року (КпАП України) Держлікслужба розглядає справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням обмежень, встановлених для медичних і фармацевтичних працівників під час здійснення ними професійної діяльності, з порушенням встановленого порядку взяття, переробки, зберігання, реалізації і застосування донорської крові та (або) її компонентів і препаратів, тощо [22]. Крім цього, така форма діяльності Держлікслужби знаходить свій прояв під час реалізації ліцензійно-дозвільних, контрольних процедур, а також надання адміністративних послуг, унаслідок чого приймається відпо-

відний адміністративний акт, що має персоналізованого адресата.

Дещо пов'язаною з попередньою правовою формою діяльності Держлікслужби є така форма, як укладання адміністративних договорів. У літературі підкреслюють, що однією з головних особливостей адміністративного договору є те, що він має своїм предметом регулювання певних адміністративно-правових відносин, які можна змінювати та припиняти, а також створює спеціальні адміністративні права та обов'язки для його учасників [23, с. 87]. При цьому, як свідчить аналіз приписів чинного національного законодавства, укладання адміністративних договорів як правова форма діяльності Держлікслужби має місце під час її взаємодії з іншими суб'єктами відповідних суспільних відносин. Зокрема, відповідно до п. 16 ч. 1 ст. 4 Кодексу адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року адміністративний договір – це спільний правовий акт суб'єктів владних повноважень або правовий акт за участю суб'єкта владних повноважень та іншої особи, що ґрунтується на їх волеузгодженні, має форму договору, угоди, протоколу, меморандуму тощо, визначає взаємні права й обов'язки його учасників у публічно-правовій сфері й укладається на підставі закону: для розмежування компетенції чи визначення порядку взаємодії між суб'єктами владних повноважень; для делегування публічно-владних управлінських функцій; для перерозподілу або об'єднання бюджетних коштів у випадках, визначених законом; замість видання індивідуального акта; для врегулювання питань надання адміністративних послуг [24].

Що стосується такої правової форми діяльності Держлікслужби як вчинення інших юридично значимих дій, то вони можуть або передувати здійсненню розглянутих вище форм або ж мати місце в проміжних етапах їх реалізації. Яскравим прикладом цього може слугувати складання протоколу в справі про адміністративне правопорушення. Приміром, відповідно до приписів ст. 255 КпАП України посадові особи Держлікслужби мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення за реалізацію (відпуск) лікарських засобів в

аптечних закладах, у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних систем дистанційним способом особі, яка не досягла 14-річного віку малолітній особі [22]. Крім цього, прикладом вчинення Держлікслужбою інших юридично значимих дій можуть слугувати: формування та ведення інформаційних реєстрів; відбирання зразків лікарських засобів і медичних виробів; здійснення атестації лабораторій, провізорів і фармацевтів; надання обов'язкових для виконання приписів про усунення порушень законодавства; підготовка пропозицій щодо визначення відповідних квот; тощо.

Наступна група форм діяльності Держлікслужби представлена організаційними формами. Зокрема, як зауважує О.К. Намясенко, виокремлення організаційних форм діяльності завжди пояснюється відсутністю зв'язку цієї форми з прийняттям будь-якого акта. Під організаційними формами діяльності розуміють частину діяльності, що не втілюється в правову форму, не пов'язана з виданням правових актів і здійсненням юридично значущих дій, тобто не породжує, не змінює та не припиняє відповідних правовідносин [25, с. 134].

Ми не погоджуємося із зазначеною позицією, що організаційні форми не мають правових наслідків, це протирічить ч. 2 ст. 19 Конституції України, у якій зазначено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачений Конституцією та законами України [10]. Про це не раз наголошувала у своїх публікаціях О. В. Джафарова [26]. Тобто всі дії вчиняються в рамках правового поля, тягнуть настання юридичних наслідків, різниця полягає в тому, що організаційні форми діяльності органів публічної адміністрації як правило застосовуються у внутрішньо організаційній діяльності та є способом інституціонального забезпечення діяльності останнього. При цьому ці форми діяльності Держлікслужби мають зв'язок із попередньою групою, оскільки часто передують їм. Зокрема, така організаційна форма діяльності Держлікслужби, як проведення наради може

передувати прийняттю відповідного адміністративного акта. Як приклад організаційних форм діяльності Держлікслужби можуть бути названі: проведення науково-практичних конференцій; здійснення публічних обговорень; участь у координаційних нарадах; планування роботи; надання методичної допомоги; обмін інформацією; тощо. Організаційні форми діяльності Держлікслужби, так само як і правові, будуть спрямовані на виконання поставлених перед цим органом влади завдань і в більшості випадків характеризуються допоміжним характером.

Висновки

Отже, як свідчить аналіз вищенаведеного матеріалу, форми діяльності Держлікслужби вказують на декілька аспектів: на її суб'єктивне сприйняття, тобто на її зовнішнє вираження; на сферу суспільних відносин, у межах якої застосовується відповідна форма; на напрям і спосіб реалізації такої діяльності; на коло суб'єктів суспільних відносин, що виникають і знаходять свій розвиток у межах реалізації відповідної форми; на обсяг владних повноважень, що можуть бути реалізовані Держлікслужбою в межах відповідної форми її діяльності. З урахуванням чого під формами діяльності Держлікслужби слід розуміти закріплені у положеннях національного законодавства зовнішній прояв діяльності Держлікслужби та її посадових осіб, спрямований на реалізацію державної політики у сферах контролю якості та безпеки лікарських засобів, медичних виробів, а також обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів. Указані форми діяльності Держлікслужби розподілено на дві групи. До першої належать ті, що мають юридично значимі наслідки або ж правові форми діяльності Держлікслужби: прийняття організаційно-розпорядчих актів (акти із загальних питань діяльності й індивідуальні акти); укладання адміністративних договорів; вчинення інших юридично значимих дій. До другої групи форм діяльності Держлікслужби віднесено організаційні форми мають допоміжний характер і, як правило, передують застосуванню правових форм.

Література

1. Соф'їн М.І. Організаційно-правові проблеми здійснення фіскальної політики в умовах євроінтеграції: дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 400 с.
2. Стефанюк В.С. Судовий адміністративний процес : моногр. Харків : Консум, 2003. 464 с.
3. Горбова Г.О. Адміністративно-правове регулювання протидії насильству в сім'ї : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2016. 240 с.
4. Музичук О.М. Контроль за діяльністю правоохоронних органів в Україні : моногр. Харків : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2010. 654 с.
5. Юридична енциклопедія: в 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. Київ: Укр. енцикл., 1998. Т. 6: Т-Я. 2004. 768 с.
6. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / [уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел.] К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.
7. Петрушенко В.Л. Філософський словник: терміни, персоналії, сентенції. Львів: Магнолія 2006, 2011. 352 с.
8. Адміністративне право України. Загальна частина. Академічний курс: підруч. / За заг. ред. академіка НАПрН України О.М. Бандурки. Харків: Золота миля, 2011. 584 с.
9. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. С.Г. Сergyної. Харків: Право, 2005. 256 с.
10. Конституція України: закон України від 28.06.1996 № 254к/96 ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
11. Адміністративне право України: підручник. за заг. ред. Т.О. Коломоєць. Вид. 2-ге, змін. і доп. Київ: Істина, 2012. 528 с.
12. Ярмиш О.Н., Сergyгін В.О. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні: навч. посіб. Харків: Вид-во Національного ун-ту. внутр. справ, 2002. 672 с.
13. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ: підручник / Ю.П. Битяк, В.В. Богуцький, Л.П. Коваленко та ін.; за заг. ред. В.Я. Настюка. Харків: Право, 2013. 472 с.
14. Комірчий П.О. Адміністративно-правові засади публічної служби у правоохоронній сфері України: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2020. 611 с.
15. Домбровська О.В. Конституційне право на життя людини і громадянина та забезпечення його реалізації органами внутрішніх справ: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. Київ, 2005. 236 с.
16. Конопльов В. Поняття, зміст та основні напрями сучасної адміністративної діяльності органів внутрішніх справ. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2013. № 3 (74). С. 135–150.
17. Іванов О.В. Адміністративно-правовий статус Національного агентства з питань запобігання корупції: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2019. 304 с.
18. Майстренко О.В. Теоретико-правові аспекти колізій у законодавстві України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2008. 209 с.
19. Про центральні органи виконавчої влади: закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 38. Ст. 385.
20. Про затвердження Положення про Державну службу України з лікарських засобів та контролю за наркотиками: постановва Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 № 647. *Офіційний вісник України*. 2015. № 72. Ст. 2354.
21. Питання надання Держлікслужбою адміністративних послуг в умовах воєнного стану: наказ Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками від 22.03.2022 № 299. *Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками*. URL: <https://t1p.de/j4w0m>.
22. Кодекс України про адміністративні правопорушення: закон України від 07.12.1984 № 8073-X. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984. № 51. Ст. 1122.
23. Ольховська С.М. Поняття та зміст адміністративного договору. *Право і безпека*. 2011. № 3 (40). С. 86–88.
24. Кодекс адміністративного судочинства України: закон України від 06.07.2005

№ 2747-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35-36, № 37. Ст. 446.

25. Намясенко О.К. Правовий статус судді Конституційного суду України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. Київ, 2009. 196 с.

26. Джафарова О.В. Дозвільна діяльність органів публічної адміністрації в Україні: питання теорії та практики: моногр. Харків : Діса плюс, 2016. 688 с. URI: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7754>.

Ptukhina O.V

**CONCEPTS AND TYPES OF FORMS OF
ACTIVITY OF THE STATE SERVICE OF
UKRAINE FOR MEDICINAL PRODUCTS
AND DRUG CONTROL**

It has been emphasized that determining the essence of the forms of activity of the State Service of Ukraine for medicinal products and drug control, carrying out the characterization of their individual varieties will allow not only to establish the features of the external manifestation of the exercise of power by this body of state power, but also to find out the most “weak” places of such activity, to form possible options for their “strengthening” and, in general, to improve certain aspects of state policy in the field of quality and safety control of medicinal products and circulation of narcotic drugs. An analysis of the semantic-etymological and legal interpretation of the term “form” has been carried out. It has been established that the forms of activity of the State Service of Ukraine for medicinal products and drug control indicate several aspects: its subjective perception, that is, its external expression;

to the sphere of social relations within which the corresponding form is applied; on the direction and method of implementation of such activity; on the circle of subjects of social relations that arise and find their development within the limits of the implementation of the corresponding form; on the scope of powers that can be exercised by the State Service of Ukraine for Medicinal Products and Drug Control within the appropriate form of its activity. It has been suggested that the forms of activity of the State Service of Ukraine for Medicinal Products and Drug Control should be understood as the external manifestation of the activities of the State Service of Ukraine for Medicinal Products and Drug Control and its officials, established in the provisions of national legislation, aimed at the implementation of state policy in the areas of quality control and safety of medicinal products, means, medical products, as well as circulation of narcotic drugs, psychotropic substances and precursors. Two groups of forms of activity of the State Service of Ukraine for medicinal products and drug control have been distinguished, depending on the consequences caused by their implementation. The first includes those that have legally significant consequences or the legal forms of activity of the State Service of Ukraine for Medicinal Products and Drug Control, and the second includes organizational ones, that is, those that do not result in legally significant results, have an auxiliary character and as a rule, they precede the application of legal forms.

Key words: State service of Ukraine for medicinal products and drug control, form, legal form, non-legal form, organizational form, concepts, types.